

ภูมิอากาศจังหวัดราชบุรี

ที่ตั้งและอาณาเขต

ราชบุรีเป็นจังหวัดชายแดนในภาคกลางมีอาณาเขตทางด้านตะวันตกติดต่อกับสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 101 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 5,120 ตารางกิโลเมตรและมีอาณาเขตติดต่อบริเวณใกล้เคียงดังนี้คือ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดกาญจนบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดเพชรบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดนครปฐม สมุทรสงคราม และสมุทรสาคร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	สาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดที่มีเทือกเขาใหญ่น้อยเป็นอันมาก โดยเฉพาะทางด้านตะวันตกของจังหวัดมีเทือกเขาตะนาวศรี เป็นแนวยาวกั้นเขตแดนไทยกับพม่า ทางตอนกลางของจังหวัดมีที่ราบลุ่มแม่น้ำแม่กลอง ซึ่งเหมาะแก่การเพาะปลูก และทางด้านตะวันออกเฉียงใต้เป็นที่ราบต่ำ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากการหนุนเนื่องของน้ำทะเล จึงเหมาะแก่การเพาะปลูกพืชไร่และผลไม้

ลักษณะอากาศทั่วไป

จังหวัดราชบุรีอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมที่พัดเวียนประจำฤดูกาล 2 ชนิด คือพัดจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาวเรียกว่าลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อิทธิพลของลมนี้ทำให้บริเวณจังหวัดราชบุรีมีอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง กับมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นส่วนใหญ่ในฤดูฝน ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกทั่วไป

ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดจังหวัดราชบุรี พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งฤดูกาลของจังหวัดราชบุรี ออกเป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ความกดอากาศสูงจากประเทศจีนซึ่งมีคุณสมบัติหนาวเย็นและแห้ง จะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทย ทำให้อากาศเย็นและแห้งแล้ง โดยในเดือนธันวาคมและมกราคมมีอากาศหนาวจัดในรอบปี

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ระยะเวลานี้เป็นช่วงว่างของฤดูมรสุม จะมีลมจากทิศใต้และลมตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุม ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวที่สุดในรอบปี เนื่องจากดวงอาทิตย์ได้โคจรจากซีกโลกใต้มาอยู่ในละติจูดที่ตั้งฉากกับประเทศไทย จึงได้รับรังสีจากดวงอาทิตย์เต็มที่

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นฤดูที่มีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดจากมหาสมุทรอินเดียปกคลุมประเทศไทย ลมนี้เป็นลมร้อนและชื้นจึงทำให้มีฝนชุกทั่วไป และมีอากาศชุ่มชื้น เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนตุลาคม

อุณหภูมิ

เนื่องจากราชบุรีเป็นจังหวัดในภาคกลางใกล้อ่าวไทย อุณหภูมิโดยเฉลี่ยจึงไม่สูงมากนัก อากาศไม่ร้อนอบอ้าวมากในฤดูร้อน และไม่หนาวมากในฤดูหนาว อุณหภูมิเฉลี่ย 28.4 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33.3 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 23.5 องศาเซลเซียส เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าว ที่สุดในรอบปี เคยวัดอุณหภูมิสูงที่สุดได้ 41.5 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2559 ส่วนฤดูหนาวอากาศจะหนาวที่สุดในเดือนธันวาคม เคยวัดอุณหภูมิต่ำที่สุดได้ 9.8 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2542

ฝน

จังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดที่มีฝนตกอยู่ในเกณฑ์น้อย เพราะภูมิประเทศอยู่ในสภาพอัปฝน จะมีฝนตกเฉพาะในช่วงฤดูฝนหรือฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้เท่านั้น แต่ก็ยังมีปริมาณน้อย เพราะบริเวณด้านตะวันตกของจังหวัดมีแนวเขาตะนาวศรีเป็นพีดกั้นกระแสลมและความชุ่มชื้นจากมรสุมนี้ ส่วนใหญ่จังหวัดนี้จึงได้รับฝนเนื่องจากอิทธิพลของร่องมรสุม และพายุดีเปรสชันที่พัดผ่านบริเวณใกล้เคียง ปริมาณฝนเฉลี่ยตลอดปี 1164.2 มิลลิเมตร และมีจำนวนวันฝนตกเฉลี่ย 140 วัน เดือนที่มีฝนตกปริมาณมากจะอยู่ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงพฤศจิกายน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนตุลาคม มีปริมาณฝนเฉลี่ย 258.6 มิลลิเมตร และมีจำนวนวันฝนตก 20 วัน ปริมาณฝนมากที่สุดใน 1 วัน วัดได้ 304.9 มิลลิเมตร เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2540

พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนผ่านเข้าสู่บริเวณจังหวัดราชบุรี ส่วนใหญ่เป็นพายุดีเปรสชันที่อ่อนกำลังลงจากพายุโซนร้อนและความรุนแรงมีไม่มากนัก แต่ส่งผลให้มีฝนตกหนักและเกิดน้ำท่วมบางพื้นที่รวมถึงเกิดความเสียหายต่อสาธารณูปโภคต่างๆได้ ช่วงต้นฤดูฝนในเดือนพฤษภาคมบางปีอาจได้รับอิทธิพลจากพายุไซโคลนในอ่าวเบงกอลที่เคลื่อนเข้ามาใกล้หรือขึ้นฝั่งประเทศพม่า ส่วนตั้งแต่เดือนมิถุนายนเป็นต้นไปพายุหมุนเขตร้อนที่มีอิทธิพลต่อจังหวัดราชบุรีส่วนใหญ่เกิดในทะเลจีนใต้และมีบางส่วนเกิดทางมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตกเคลื่อนตัวผ่านประเทศเวียดนามและลาวเข้ามาทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย หากพายุดังกล่าวยังคงมีกำลังแรงอาจเคลื่อนตัวเลยไปถึงภาคเหนือหรือตรงมายังภาคกลางโดยเฉพาะเดือนกันยายนและตุลาคม

จากสถิติในคาบ 66 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 – 2559 พบว่ามีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนผ่านจังหวัดราชบุรีทั้งหมด 5 ลูก ส่วนใหญ่มีกำลังแรงเป็นพายุดีเปรสชัน โดยเคลื่อนเข้ามาในเดือนกันยายน 1 ลูก (2515) และเดือนตุลาคม 4 ลูก (2495, 2502, 2507, 2513)

ที่ตั้งของสถานีอุตุนิยมวิทยาในจังหวัดราชบุรี

สภาวะอากาศที่จัดทำขึ้นนี้มาจากผลการตรวจของสถานีอุตุนิยมวิทยากาญจนบุรี ซึ่งทำการตรวจสอบสารประกอบอุตุนิยมวิทยาต่าง ๆ แล้วส่งรายงานผลการตรวจไปยัง กรมอุตุนิยมวิทยาเพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติ ในคาบ 30 ปี ทำการตรวจสอบสารประกอบอุตุนิยมวิทยา วันละ 8 เวลา คือเวลา 01.00, 04.00, 07.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 และ 22.00 น. แล้วส่งรายงานผลการตรวจไปยังกรมอุตุนิยมวิทยาเพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติภูมิอากาศ ซึ่งสามารถติดต่อขอข้อมูลได้โดยตรงกับสถานีฯ ตามที่อยู่ดังนี้

สถานีอุตุนิยมวิทยาราชบุรี (กลุ่มงานเกษตร) ตั้งอยู่ภายในสถานีทดลองข้าวราชบุรี ต.อ่างทอง อ.เมือง จ.ราชบุรี 70000 หรือที่ละติจูด 13.5 องศาเหนือ ลองจิจูด 99.8 องศาตะวันออก

หมายเหตุ

- สถิติภูมิอากาศที่เป็นค่าเฉลี่ยใช้ข้อมูล คาบ 30 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2524 – 2553
- สถิติภูมิอากาศที่มีค่าเป็นที่สุดใช้ข้อมูล ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 – 2559

ศูนย์ภูมิอากาศ สำนักพัฒนาอุตุนิยมวิทยา

กรมอุตุนิยมวิทยา

มิถุนายน 2560